

**ЕКСКУРСІЙНО - ТУРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ КЛУБУ
«ПАТРІОТ» ХНТУСГ ЯК СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО
ПІЗНАННЯ КРАЇНИ ТА ВИХОВАННЯ
ПАТРІОТИЧНОЇ ОСОБИСТОСТІ**

*Кіреєва С. М., зав. сектором наукової бібліотеки,
керівник клубу «Патріот»*

*«У кожному віці подорожі дають свою користь:
для юних років слугують «доповненням освіти»,
а у зрілі роки для «поповнення досвіду»*

Френсіс Бекон

В Україні діє Указ Президента **«Про заходи щодо підтримки краєзнавчого руху в Україні»**, де підкреслена «важлива роль краєзнавчого руху у відродженні традицій та історичної пам'яті народу, національно-патріотичному вихованні молоді»; поставлено завдання всебічного сприяння діяльності місцевих осередків краєзнавців, клубів, краєзнавчих музеїв; розроблення та включення до навчальних планів і програм навчальних закладів тем з краєзнавства з урахуванням специфіки регіонів; розроблення заходів з популяризації серед молоді вивчення історії рідного краю, висвітлення краєзнавчої діяльності у засобах масової інформації.

Краєзнавчо-туристичний клуб ХНТУСГ «Патріот» розробляючи плани подорожей **визначає собі за мету**: залучення юнаків і дівчат до вивчення культури, історії України, пропагування кращих здобутків національної культурної і духовної спадщини, популяризація пам'яток природи, історичних місць та подій, етнографії та життєписів відомих діячів, пропагування молодіжного внутрішнього туризму.

В роботі клубу **перше місце за своїм обсягом і масовістю посідають ознайомлювальні поїздки по Україні**. Останнім часом в рамках краєзнавчих циклів «Історія сіл та міст України», «Дивовижна Україна - все, що варто побачити на власні очі» були здійснені захоплю-

ючі мандрівки по дивовижним куточкам України: «Сорочинський ярмарок»; «Чарівні куточки Поділля» «Намисто Волині» (Луцьк, Володимир - Волинський, с. Зимне, Берестечко, с. Колодяжне, Шацькі озера); «Золота підкова Черкащини» (м. Звенигородка, с. Моринці, - м. Корсунь - Шевченківський- м. Чигирин - м. Канів), яка включала також і тематичні програми «На Батьківщині Тараса Шевченка», «Дорогами Великих Гетьманів»; «Відродження національних традицій» (Дніпропетровськ - Петриківка); «Історія великої танкової битви на Курській дузі» (Белгород - Прохорівка), «Путівль- місто над Сеймом», «Краса, магія та екзотика Карпат» (Івано-Франківська, Львівська, Закарпатська та Тернопільська області України), «Історія та краєвиди Сущини», «Від краю до краю» (Харківська область - Донецька область); «Історичні пам'ятки Волині та Поділля» (Дубно - печера Вертеба - Монастирок Каньйон - Нирків - Сатанів - Крутилів - Тербовля - Бучач - Микулинці - Тернопіль); «Дивне місто Миргород» (с. Великі Сорочинці - Миргород);

Як приклад, патріотичного виховання молоді засобами туризму можна назвати подорож за маршрутом «Путівль - місто над Сеймом», екскурсію в партизанський заповідник «Спадщанський ліс», Музей партизанської слави, де студенти побачили експозиції, що у яскравій, образній формі розкривають велич народного подвигу в роки Великої Вітчизняної війни. Осмислення одержаних в ході екскурсії фактів - формує у студентів систему патріотичних уявлень і понять, і таким чином впливає на становлення їх громадянської зрілості, активної життєвої позиції, розвиток громадських інтересів.

А такі екскурсії, що **стають традиційними, як подорож містом**, «Слобожанськими садибами» Харківщини, відвідування літературно-меморіального музею Г. С. Сковороди, меморіалів «Висота Маршала Конєва», «Дробицький яр» **сприяють глибшому вивченню і розумінню історії рідного краю.**

Із огляду на те, що туристсько-краєзнавча діяльність є не лише способом проведення вільного часу, а й формою виховного впливу на особистість, акцентуємо увагу на **основних функціях сучасного туризму**:

- **виховна функція** (виховує любов і повагу до людей, рідного краю, учить шанобливо ставитися до традицій, вірувань, світогляду інших народів тощо);

- **пізнавальна функція** (відбувається розвиток пізнавальної активності, світогляду, молодь отримує знання про географічні, історичні, екологічні особливості довкілля);

- **соціалізуюча функція** (розвиває комунікативні вміння і навички взаємодії з іншими людьми, правила поведінки в колективі тощо);

- **рекреаційна функція** (туристські подорожі сприяють поліпшенню фізичного і психологічного здоров'я мандрівників, які отримують нові враження)

Застосовування різноманітних форм краєзнавчо-туристської роботи з молоддю, підкреслює, **що краєзнавство не існує без туризму, а туризм — без краєзнавства**. Цілком підтверджує цей висновок: